

5) 'গৌড়ী মৰ্ত্যমুজা' প্ৰসিদ্ধি 'তৃতীয় নগৰায়ন' স্মৃতি কৈ ব্যাখ্যা কৰা হয় ন? এমুজাৰ নগৰায়ন বিতৰ্ক বিষয়ে অক্ষিপ্ত আলোচনা কৰ? 20 marks

⇒ আৰম্ভণত 650 চনত 1200 খ্ৰীষ্টাব্দ সময়কাল সময়কাল ভেৰেই ইতিহাসে গৌড়ী মৰ্ত্যমুজা বুলি অভিহিত কৰা হয়। এমুজাৰ অন্তিম চৰিত্ৰ আলোচনাও ও বিতৰ্কিত বিষয় হ'ল নগৰায়ন। বলা বাহুল্য অষ্টমতৰ ডমা লজু চনত নগৰায়নৰ প্ৰকাশ ঘটে যাৰ ইতিহ্য ভাৰত বৰ্তমান, কিন্তু ভেৰেইৰ নগৰায়নৰ একটা সুখপ্ৰসুপ' বৈশিষ্ট্য হ'ল নগৰায়নৰ এককৰ উত্থান ও এককৰ স্তৰ। সেই ভেৰেইৰ ক্ষেত্ৰে প্ৰথম সৰ্ব্ব নগৰায়ন (গৌড়ীয়ানিত খ্ৰীষ্টপূৰ্ব 2350 - 1750), দ্বিতীয় সৰ্ব্ব নগৰায়ন (গৌড়ীয়ানিত খ্ৰীষ্টপূৰ্ব 2য় অৰ্ধত চনত খ্ৰীষ্টীয় তৃতীয় অৰ্ধত), তৃতীয় সৰ্ব্ব নগৰায়ন (গৌড়ী মৰ্ত্যমুজা) কথায়নি প্ৰলোভ্য। এই প্ৰসিদ্ধি আলোচ্য আলোচ্য বিষয় তৃতীয় সৰ্ব্ব নগৰায়ন।

ডঃ মাত্ৰ ও ডঃ সৰ্মা গৌড়ী মৰ্ত্যমুজাৰ নগৰায়নৰ আৰম্ভণি বিষয়েৰ চিন্তা কৰিছে। কিন্তু ব্ৰজবাল্য চৰিত্ৰসূত্ৰীয় প্ৰত্নতাত্ত্বিক নিৰ্মাণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰে তথ্যৰে ব্যক্তিগত কৰ আলোচ্য সময়েৰ অমূলক নগৰায়নৰ চিন্তা কৰিছে। ডঃ চৰিত্ৰসূত্ৰীয় এই নগৰায়নত তৃতীয় সৰ্ব্ব নগৰায়ন বুলি অভিহিত কৰা হয়।

তৃতীয় সৰ্ব্বায়নৰ নগৰায়ন সময়কাল বিতৰ্কিত বুলি ক'ব পাৰি। ডঃ সৰ্মা তিহি ভাৰ বিখ্যাত প্ৰবন্ধ 'Urban decay in India' 300 AD to 1000 AD নগৰায়নৰ বিষয়ে ক'ব পাৰিছে। তিহি মতে 300 খ্ৰীষ্টাব্দ চনত নগৰায়নৰ আৰম্ভণি হ'ল সৈতে যাক সামান্য কিন্তু 600 খ্ৰীষ্টাব্দ সময়কাল চিত্তে হিহি কৰ; তিহি সৰ্ব্ব অমূল্যও বৃদ্ধি হ'ল। তিহি প্ৰত্নতাত্ত্বিক উসাহাৰেৰ ভিত্তিত চেষ্টা কৰিছে যে কিয়ন নগৰায়নৰ প্ৰথম ধৰে কামতৈ গৈছে যাক আনুভূ 1000 খ্ৰীষ্টাব্দ সময়কাল চিত্তে হিহি। তিহি এই বিষয়েৰ বৰ্ণন হিহিগৰ বৈশিষ্টিক বৰ্ণনাৰ বিষয়ে, কামি, বিলাপ ও মুদ্রাৰ অক্ষিপ্তে বৰ্ণন হিহিগৰ চিত্তিত কৰা হয়। তিহি 600 - 1000 খ্ৰীষ্টাব্দ সময়কাল নগৰায়নৰ আৰম্ভণি বিষয়ে ক'ব পাৰিছে। এমুজাৰ সামন্ততন্ত্ৰেৰ বিলাপৰ মুদ্রা বুলি অভিহিত কৰা হয়। সৰ্মা হিহি ক'ব পাৰিছে - সৰ্ব্বায়ন বিলাপৰ ভিত্তিত মনে কৰা হয় যে খ্ৰীষ্টীয় তৃতীয় অৰ্ধতৰ সৰ্ব্বায়নৰ আৰম্ভণি উসাহাৰেৰ কিন্তু অমূলক নগৰায়নৰ মত - বৈশিষ্টিক, বৈশিষ্টিক, কামি নগৰায়ন ইত্যাদি বিষয়েৰ বৰ্ণন পাৰিছিল। নগৰায়নৰ বৃদ্ধিৰ সৈতে সৰ্ব্বায়নৰ বিলাপৰ উসাহাৰেৰ বিলাপৰ বৰ্ণন ডঃ সৰ্মা এই সৈহাৰেৰ উসাহাৰেৰ হ'ল যে গৌড়ী মৰ্ত্যমুজাৰ আৰম্ভণি কাম হ'ল বিলাপৰ বৰ্ণন চনত কৰি ক'ব পাৰিছে। বি. এ. এ. ম. মাত্ৰ মনে কৰা হয় যে গৌড়ী মৰ্ত্যমুজাৰ নগৰায়নৰ উৰ্দ্ধে প্ৰথম প্ৰথম বৰ্ণনৰিত গণনা।

উচ্চতম সুখামুকু ও সামান্য ইয়াফাই মুক্তনতায় হিমায় বিকল্প মাও
 বসাবদিম। ৬: ৬টোপার্কিয় প্রত্যাশিত উদ্ভাৱনৰ স্থিতিতে উদ্ভি মক্ৰ-
 যুগৰ কাৰ্য্যকৰণ বস্তুবস্তু নতায় বিকল্পৰ কাৰ্য্যকৰণ বস্তুক বস্তুক বস্তুক। সমন-
 সৰ্ব্বম দিনাজপুৰ জেলাৰ মুম্বাই, আৱেৰি নদীৰ মক্ৰমাৰে উদ্ভি ৬ বস্তুক
 বস্তুকৰ মহাশ্ৰীমতী বা মুক্তনতায়, বাজুমাৰি জেলাৰ মাৰ্জুপুৰ,
 মুম্বাইনতায়ৰ বস্তুকৰ, এম. ৬: ৬টোপাৰে ৬ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক
 উদ্ভি মক্ৰমাৰে বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক উদ্ভি নতায়, সমন-
 বিকল্প মুক্তনতায়, উদ্ভি বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক বস্তুক বস্তুক
 উদ্ভি ৬: ৬টোপাৰে নদীৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক নতায় উদ্ভি
 বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক

মুক্তনতায়: সামাজিক উদ্ভাৱনৰ সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠে উদ্ভাৱন বস্তুক
 উদ্ভি মক্ৰমাৰে সমন বিকল্প বিকল্প নতায় উদ্ভাৱন হাইদিম বস্তুক
 বস্তুক উদ্ভাৱন বস্তুকৰ উদ্ভি বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক
 বস্তুক, বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক
 বস্তুক-বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুকৰ বস্তুক